

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بهناوی خواى بهخشندهى میهرهبان

الر كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (1)

سهرنجى سهرهتای سورهتای (البقرة) بده، (نهم قورئانه) کتیبیکه نار دوومانه بو تو (نهی محمد صلی الله علیه وسلم) تا خه لکی له تاریکی کوفرو نهزانی و سهر لیشیواوی (له روشنایی رینمووییه کانیه وه) بهویستی پهروه ردگاریان بهرهو ریپازو بهرنامهی خواى بالادهست و شایستهی سوپاسگوزاریی، ببهیت.

اللّٰهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ (2)

نهو خوایهی که ههرچی له ناسمانهکان و ههرچی له زهویدا ههیه ههر نهو خاوهنیانه، هاوارو ناهو ناله بو نهو کهسانهی که بی باوهرن له سزایهکی زور توندو تیژ.

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ (3)

نهوانهی که ژیانى دنیاىان لا گرانتر و خوشهویستره له ژیانى جیهانى دواپی، ههمیشه بهر بهست دهخنه بهر ریپازی خوا، دهپانهوی له ریپرهوی خوی دهچئی و بترازی، یاخود دهپانهویت (بهلام بهمهرجیک له خزمهت پلان و بهرنامهی نهواندا بیت)، (بهراستی) نهوانه له گومراییهکی قول و بی سهروبندا سهر گهر دانن.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (4)

نیمه هیچ فرستاده‌یه کمان رهوانه نه‌کردووه به زمانی قه‌ومه‌ک‌ه‌ی نه‌بیت،
 (یه‌کیک بووه له خوین و به‌زمانی نه‌وان دواوه) تا ه‌موو شتیکیان بو
 روون بکاته‌وه، له‌وه‌ودوا خوی گه‌وره نه‌وه که‌سه‌ی گومرا کردووه که
 ویستوو‌یه‌تی (چونکه گویی بو بانگه‌وازی ح‌ق نه‌گرتووه)، نه‌وه‌ش که
 ویستوو‌یه‌تی هیدایه‌تی داوه (په‌روه‌ر دگار پالپشتی ژیره وه‌شمه‌ندانه)،
 نه‌وه زاته بالاده‌سته (ویستی نه‌وه له‌سه‌روو ه‌موو ویسته‌کانیان‌وه‌یه)،
 دانایه‌وه (ده‌زانی کی شایسته‌ی نه‌وه ره‌حمه‌ته به نرخیه).

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ
 بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (5)

به‌راستی نیمه موسامان رهوانه کرد، هاوری له‌گه‌ل (مع‌جزه‌)ی زوردا
 (فه‌رمانمان پی دا که) قه‌وم و ع‌شره‌ت له تاریک‌ستانه‌کان رزگار بکه‌وه
 به‌ره‌وه نوورو پرووناکی بیانبه، روژه‌کانی خویان به‌ینه‌ره‌وه یاد (نه‌وه
 روژانه‌ی که تو‌له‌ی له بی باوه‌ران سه‌ندو نیماندارانی سه‌رخست،
 بیگومان نا له‌وه به‌سه‌ره‌اتانه‌دا به‌لگه‌وه نیشانه‌ی زور ه‌هن، بو ه‌موو
 نه‌وه که‌سانه‌ی که زور خوگرن (له کاتی ته‌نگانه‌دا)، زور
 سوپاسگوزاریشن (له کاتی خو‌شیدا).

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
 يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُدَّبُّونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكَ
 بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ (6)

(یادیان بینه‌ره‌وه) کاتی که موسا به قه‌ومه‌ک‌ه‌ی وت: یادی نازو
 نیعه‌ته‌کانی خوا بکه‌نه‌وه له‌سه‌رتان، نه‌وته له ده‌ست داروده‌سته‌ی
 فه‌رعه‌ن رزگاری کردن که به ناخو‌شترین شیوه سزای ده‌دان، کورانی
 نیوه‌یان سه‌رده‌بری و نافرته‌انی نیوه‌یان ده‌ه‌یشه‌ته‌وه (بو کاره‌ک‌ه‌ی)،
 بیگومان نا له‌وه پیشه‌اته‌انه‌دا به‌لاو تاقی‌کردنه‌وه‌یه‌کی گه‌وره له‌لایه‌ن
 په‌روه‌ر دگارتانه‌وه بو‌تان سازدرابوو.

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ (7)

(له يادتان بېت) كه: پهروه دگارتان بريارى داوه، نهگهر سوپاسگوزارو شوكرانه بژيرين (فهرموويهتى: رزق و رۆزى و نازو نيعمهنتان) بهسهدا دهر يژينم، بهلام: نهگهر ناشكورو سوپاس ناپهريز بن، بهراستى نهو كاته نيتر تولهو سزاي من زور به نازار دهبيت.

وَقَالَ مُوسَىٰ إِن تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ (8)

موسا وتى: (خهلكينه) نهگهر نيوهو ههموو دانيشتوانى سهر زهوى خوانهناس و بيدين بن (نهوه ههر خوتان زهره دهكهن) چونكه خوا ههر خوى بى نياز هو شايستهى سوپاسه.

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ (9)

باشه، نايا هوالى قومه پيشوهكانتان پى نهگهيشتووه، قومى (نوح و عادو ثمود)، نهوانهش كه له دواى نهوان هاتوون، خوا نهبيت كهس نازانيت چهنده بوون و چيتان بهسهر هاتووه، نهوانهى كه فرستادهكانيان به بهلگهى زوره وه (دووپاتيان دهكردهوه كه پيغهمبرى پهروه دگارن) كهچى (خوانهناسان) يا بهدهستيان نامازهيان دهكرد بو پيغهمبران كه بيدهنگ بن، يا دهستيان دهبرد بو دهى خويان و (دهيانكرده فيكهو هوسهو گالتهجارى) و دهيانوت: نيمه باوهرمان بهم (پهيام و بهرنامهيه نيه) كه به عيوهدا رهوانه كراوه، نيمه زور شك و گومانمان ههيه لهوى كه نيوه بانگى بو دهكهن.

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأُنُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (10)

پيغهمبرانيان وتيان: (باشه، ناخر گومان لهچى دهكهن)؟ گومان له خواى پهروه دگار دهكهن؟! بهديهينرى ناسمانهكان و زهوى؟! (نهو

بانگتان دهکات بو ئهوهی لیتان خوش بییت، بو ئهوهی له ههلهو
 گوناوهکانتان چاوپوشی بکات، وه مؤلهتیشان دهکات، تا کاتیکی دیاری
 کراو، (کهچی خوانهسان روو به پیغمبران) وتیان: ئاخر ئیوه
 بهشهریکن وهکو ئیمه (له باتی سوپاسی خوا بکهن که ئهوهنده ئادهمیزاد
 ریزداره، نوینهر له خویان ههلهبژیردریت، کهچی رهخنهیان دهگرت و
 دهیانگوت) ئیوه دهتانهوی ریگرو دژ بهوهبن که باوانمان دهیانپهرست
 (دهی نهگهر راست دهکهن) بهلگهیهکی ئاشکرمان بو بینن و نیشتمانمان
 بدهن؟!

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ
 عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ (11)

پیغمبرانیان فهرمویان: راسته ئیمه ئادهمیزاد و بهشهریکن وهکو ئیوه،
 بهلام خوا بهویستی (خیری) خوی منهت دهخاته سهر کهسانی شایسته له
 بهندهکانی و (ههلیان دهبژیری بو گهیانندی پهیامه پیروزهکهی)، ئیمه
 بومان نیه هیچ بهلگهو (معجزه)یهکتان بو بینن تا ویستی خوی لهسهر
 نهبییت و مؤلهت نهکات، دهبا ئهوانهی که ئیماندارن ههر پشت به خوا
 بهستن.

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آدَيْتُمُونَا
 وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ (12)

ئیتر بۆچی ئیمه پشت به پهروهردگاری مهزن نهبهستین، له کاتیکیدا که
 ئهو زاته هیدایهت و رینمووی کردوین بو ههموو ریگهو ریبازیکی
 (چاک و بهسوود)، مهرج بی له بهرانبههر ههموو ناخوشی و ئازاریکهوه
 که ئیوهی (خوانهسان) بو ئیمهی پیش دههینن، خوگرو به ئارام بین،
 دهبا ئهوانهی که پشتیوانیان پیویسته ههر پشت به خوا بهستن.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِي مِلَّتِنَا
 فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ (13)

پاشان کافرو خوانه‌ناسان به پیغهمبهرانی خوئیانیان وت: (ئه‌گهر کۆل نهدن) له ولاتمان دهرتان ده‌کهین، یا ده‌بی بینه‌وه ریزی ئاینه‌که‌ی ئیمه، ئه‌وسا په‌روه‌ردگاریان په‌یامی بو ناردن که دلنیابن ئیمه سته‌مکاران (به‌م زووانه) له‌ناو ده‌به‌ین و ده‌یانفه‌وتینین.

وَأَلْسُكِنْتُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ (14)

ئینجا ئیوه نیشته‌جی ده‌کهین له ولات دا له‌دوای (له‌ناو‌بردنی) ئه‌وان، ئه‌م (مژده‌یه‌ش) بو هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌یه که له وه‌ستانیان له‌به‌رده‌م ده‌سه‌لاتی مندا ده‌ترسن، وه له هه‌ره‌شه‌کانی من بیم و ترسیان هه‌یه.

وَاسْتَقْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ (15)

(ئه‌وسا ئیتر پیغهمبهران) داوای سه‌رکه‌وتنیان (له په‌روه‌ردگاریان کرد، خوای گه‌وره‌ش) هه‌موو زۆردارو سته‌مکارو سه‌رسه‌خت و دل‌ه‌شیکی نا‌ئومیدو مایه‌پو‌وچ کرد.

مَنْ وَرَأَاهُ جَهَنَّمَ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ (16)

(هه‌ریه‌ک له‌وانه) له دا‌هاتو‌دا دۆزه‌خ (چاوه‌ر‌ییه‌تی و تیای دا) کیم و زو‌خاوی ده‌خوارد ده‌دریت.

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَأَاهُ عَذَابٌ غَلِيظٌ (17)

به‌زۆرو به‌نا‌چاریی ده‌رخواردی ده‌دریت، هه‌رگیز (له خوار‌دنه‌وه‌ی وا) به‌دلیه‌وه نا‌نوسی و نازری هه‌مه‌جۆرو نا‌خۆش و گران یه‌خه‌ی به‌رنادات.

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَأَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ (18)

نموونه‌ی ئه‌وانه‌ی که بی باوه‌رن و په‌روه‌ردگاریان نا‌ناسن، کرده‌وه‌کانیان وه‌کو خۆله‌میشیک وایه که له رۆژیکی ره‌شه‌بای سه‌ختدا

بدریت بهدم ره شهباوه، بیگومان لهو ههول و کوششهی که داویانه (بو دنیا) هیچیان دهست ناکهویت، ئا ئهوهیه گومرایی بی سنوور.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ (19)

ئایا نابینیت چۆن خوا ئاسمانهکان و زهوی لهسهر بنچینهی حهق و راستی بهدی هیناوه، ئهگهر بیهوی ئیوه لهناو دهبات و ناتان هیلئ، کهسانی تازه دینیته کایهوه.

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ (20)

(ئهم گۆرانکاری و) ئهو جووره شتانه لای خوای بالادهست گران نیهو (زور ئاسانه).

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُّعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سِوَاءَ عَلَيْنَا أَجْرٌ عَلَيْنَا أَمْ صَبْرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ (21)

(ئهو روژهی که قیامت بهرپا دهبی) ههمووان لهبهردهم دهسهلاتی خوادا ئاشکراو دیارن، لاوازو بی دهسهلاتهکان (ئهوانهی کویرانه شوین ملهپورو ستهمکاران کهوتبوون) دهلین بهوانهی که خویان به زل و گهوره دانابوو: ئاخو خۆ ئیمه شوین ئیوه کهوتبووین)، ئایا (ئهمرو ناتوانن ههولئیک بدن) تا ئهندازهیهک سزای خوا لهسهرمان کهم ببیتهوه (لهوهلامیاندا) دهلین: ئهگهر خوا هیدایهتی ئیوهمان هدا، (ئهل بهت پروون و ئاشکرایه که ئهوانه بهدهسهلات دارو بی دهسهلاتیانهوه له دنیا دا نهک هیدایهتیان نهدهویست بهلکو دژی دهوهستان و پیلانیان دهگیرا، ئیتر چۆن خوای گهوره هیدایهتی ئهو جووره کهسانه هدات، خو هیدایهت به زور نیه) ئیستش بو ئیمه چوونیهکه، هاوارو ئاهو ناله بکهین، یان دان به خودا بگرین، چارمان نیهو رزگار بوونمان ئهستهمه.

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا

تَلُمُونِي وَلَوْ مَوَا أُنْفُسَكُمْ مَّا أَنَا بِمُصْرِحِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِحِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ
بِمَا أَشْرَكْتُمُونَ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (22)

(کاتی که هموو شت تهواو دهبی بههشتیان دهچنه بههشتهوهو
دوزهخیهکان دهچنه دهرهخوه) شهیتان (بهفرمانی خوا) دپته گفت و
(روو به پهیرهوانی) دهلی: بهراستی خوا بهلینی راست و دروستی پی
راگهیاندبوون منیش بهلینی (درووو نادرست و هیچ و پووچم پیدان و
توانیم گومراتان بکهم و) لهریازی راست ویلتان بکهم، جا وهنهبی من
هیچ زورو دهسهلاتیکم بهسهر نیوهدا بووبی، بهلکو (به وهسوهسهو
خهتهوه خهیل) بانگم کردن (بو خوانهناسی و تاوان) نیوهش به
دهمهوه هاتن و بهقسهتان کردم نیتر سهرزهنشت و لومهی من مهکن،
بهلکو سهرزهنشت و لومهی خوتان بکن (که ئاوا گیلانه، بی
بیرکردنوه به قسهتان کردم)، (ئهمرؤ) من تاوانم به هاناو هاواری
نیوهوه بیم، نیوهش ناتوانن به هاناو هاواری منهوه بین، من تازه باوهرم
نیه بهوهی که کاتی خوی منتان کردبوو به شهریک و هاوبهش (یا
دهتانپهستم، یا به گویتان دهکهم) بهراستی (ئهمرؤ) ستهمکاران سزای
زور بهئیش دهرین.

وَأَدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيُّهُمْ فِيهَا سَلَامٌ (23)

(لهولاشهوه) نهوانهی ئیمان و باوهریان هینابوو، کارو کردهوهی چاکیان
ئهجام دابوو بهرو بهههشط بهری دهکرین، جوگهو روبر بهژیر
(درهختهکان و بهبهردهم کوشکهکانیدا) جاری یهو دهروات، (لهو جیگهو
ریگه خوشهدا) ژیانی ههمیشهیی و بهردهوام دهبنه سهر بهفرمان و
رهزامهندیی پهروهردگاریان، وه چاک و چونی گوفتاریان لهو بههشتهدا
سلاوکردنه.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا
فِي السَّمَاءِ (24)

ئایا نابینیت چۆن خوا نمونە دەهینیتەوه بە گوفتاری چاک، وەك درەختی چاك و بەردار وایە، رەگی بەتوندی داکوتاوە لە زەویدا، لق و پۆپەکانیشی بە ئاسماندا بلاوبوونەتەوه.

تُؤْتِي أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ
(25)

هەموو کات و دەمێك بەروبوومی (پاک و جوان و بیگەردی) دەبەخشی بە ویستی پەرورەدگاری، جا خوای پەرورەدگار ئەم نمونانە دەهینیتەوه بۆ خەلکی، بەلکو یاداوهری وەرگرتن دەهینیتەوه بۆ خەلکی، بەلکو یاداوهری وەرگرتن (لەرستیدا دین و بەرنامە ی خوا هەر ئەو درەختیە کە ئیماندار پرایدەگەیهنیت، رەگ و ریشالی خیربەخشە، چونکە خاکی زەوی لە دامالین دەپاریزی، لقوپی بەسوودە، سیبەر دەکات، گەلاو گۆلی بۆ داوو دەرمان و مالات، بەروبوومی بۆ ئادەمیزاد، بالندەکان بە ئاوازی خۆش لەسەری دەخوینن و تەسبیحات دەکەن و دلخۆشمان دەکەن، ئۆکسجین دەبەخشیت.. هتد).

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ
(26)

نمونهی قسهو گوفتاری پیس و بی لەزەتیش وەکو درەختی پیس و ناپوخت وایە، کەهەلکیشرابی و لەسەر پروکاری زەوی فری درابیت، بەهیچ باریکدا خۆی نەگری (بۆ سووتاندن نەبی بۆ هیچی تر چاک نیە، ئەم نمونەیش ئاماژەیه بۆ هەموو سەرگەردانییەك لە دنیادا خیر نەداتەوه، لە قیامەتیشدا شوینکەوتوانیان لە دۆزەخەوه سەریان دەردەچیت).

يُنَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ
(27)

(بیگومان) خوای گەوره ئیمانداران پایەدار دەکات لەسەرگوفتاری بەجی و دروستیان لەژیانی دنیا، لە سەرەمەرگ و لە قیامەتیشدا، (باوهری

دامهزراو فریایان دهکھوی و) گوفتاریان ریک و پیک و دامهزراو دهبیت و (به ئیمانوهه دهمرن) لهولاشهوه ههر ئهه خوایه ستهمکاران گومرا دهکات و ئهوهی پهروهردگار بیهوی ههر ئهوه پیش دی و دهکریت.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَةَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ (28)

ئایا سهرنجی ئهوانه نادهی که نازو نیعمهتهکانی خویان (بهحهرام) گپراوه و (بو گوناوهه خراپه بهکاری دینن) وه بوونهته هوی سهرگردانی و تیاچوونی قهومهکهی خویان.

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَيَنَسُّ الْقَرَارُ (29)

(ئهوانه) سهرنههجام دهخرینه ناو دوزهخ، که جیگهیهکی زور ناخوشه بو نیشتهجیبوون.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ (30)

(خوانهناسان) ههوهل و شهریک بو خوا بریار دهمن (بهههموو شیوهیهک دهیانهوی) خهک و یل بکهن له بهرنامهو ئایین و ریپازی خوا، پییان بلی: رابویرن و ژیان بهر نه سهر، سهرنههجامتان بهرهو دوزهخه.

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ (31)

بهو بهندانهم بلی که باوهریان هیناوه، با نویرهکانیان به چاکی نههجام بدن، وه لهو رزق و روزییهی که پیمان بهخشیون ببهخشن به نهینی (بو ئهوهی ریاو رووپامایی تیکهل نهبیت وه به ئاشکرا (بو هاندانی کهسانی تر)، پیش ئهوهی روژیک بیت نه کرین و نه فروشتنی تیایه، (تا بههوی پارهو سامانهوه خوتان دهرباز بکهن) نه دوستایهتیشی تیایه (تا دوستان و هاوهلان ههولیک بدن).

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْأَنْهَارَ (32)

خوایه زاتیه که ئاسمانهکان و زهوی بهدی هیناوه، له ئاسمانهوه بارانی باراندووه، به بههویهوه بهروبوومی له ناخی زهوی بو ئیوه دهرهیناوه، کهشتی له دهریادا بو ئیوه بار هیناوه تا بهفهرمانی ئه زاته بروات (بهسهریهوه، ههر خوایه بهدیهنهری ئه ماده سهرهتایی یانهی که کهشتی لی دروست دهکری، ههر ئهوه بهدیهنهر و زهو ئاوو ههوا.. هتد)، ههروهها روبارهکانیشی بو رام کردوون.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ (33)

خورو مانگیشی بو رام هیناون که بهردهوام له چهرخ و خولدان، شهوو روژیشی بو خزمهتگوزاری ئیوه بهدی هیناوه.

وَأَتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ (34)

بیگومان له ههرچی شتیک داواتان کردبی و پیویستتان بی، پی بهخشیون، خو نهگهر نازو نیعمهت و بهخششهکانی خوا ژماره بکهن، ناتوانن بیان ژمیرن، (چونکه زورو بی سنوورن)، کهچی (زوربهی) ئینسانهکان ستهمکارو خوانهناسن (بهلکو یهک نئعمهت ناژمیردریت، ئهوهنده لقوپی لی دهبنتهوه).

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ (35)

(بهیاد بینه) کاتی که ئیبراهیم (نرای کردو) وتی: پهروهردگارا، بالی هیمنی و ئاسایش بکیشه بهسهر ئه شارو ولاتهدا، خوم و نهوهکانیشم بیاریزه له (ههموو جوړه) بت پهرسنتیهک.

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ (36)

پهروهر دگارا، نهو بتانه زور كهسيان گومرا كردو، زور خهلكيان
سه رليشيو او كرد، جا نهوهی شوینی من بكهویت و بهگوئی من بكات،
نهوه له منه، نهوهش كه لیم یاخی ده بیټ، نهوه بیگومان تو زور
لیخوشبوو و میهره بانیت.

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ دُرِّيْتِي بَوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا
لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْنَدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ (37)

پهروهر دگارا من هندی له نهوه کانه له دولیکی وشکی بی کشتو کالدا
جینشین کرد، له پال مالی پیروزدا، له پال (بیت الحرام) دا، پهروهر دگارا
من نههم بویه کرد تا به چاکی نویژه کانیان نه انجام بدن، به لکو هندی
لهو خه لکه که مه نده کیش بکهیت بولایان، وه له رزق و روزی
جوړ او جوړ به هر مه ندیان بکهیت به لکو سو پاسگوزار بن.

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ (38)

پهروهر دگارا، بهراستی تو دهر انیت چی ده شارینه وهو چی ناشکرا
ده کهین (له کارو کرده وه مان)، وه هیچ شتیک له ناسمان و زه ویدا
له خوای گه وره په نهان نیه.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
الدُّعَاءِ (39)

سو پاس و ستایش بو نهو خوايهی که له سه رده می پیریم دا ئیسماعیل و
ئیسحاقی پی به خشیم، بهراستی پهروهر دگارا م بیسه ری دوعا و نزا به.

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ دُرِّيْتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءَ (40)

پهروهر دگارا خووم و نهوه کانم بگیره لهو کهسانه ی که نویژهکانیان به چاکی نهنجام ددهن، پهروهر دگارا دو عاو نزامان ههمیشه گيرا بکهن.

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (41)

پهروهر دگارا لهخووم و دایک و باوکم و ئیمانداران خوش ببه لهو پروژهدا که لپیرسینهوه بهرپا دهبی.

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخَّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ (42)

(نه ی پیغه مبهه صلی الله علیه وسلم، نه ی ئیماندار) وا گومان مبهه خوا بی ناگایه له کارو کردهوهی سته مکاران، بهلکو نهوانه دوا دهخات بو پروژیک که چاوهکان تیایدا نهبلهق دهبی (جاری واش ههیه ههه له دنیاا سته مکاران ریسوا دهکات و تولهیان لی دهسینیت).

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ (43)

به پهلهو به شپرزهی یهوه دههینرین، سهریان بهرزکراوتهوه، چاوهکانیان نهبلهق بووه (له ترساو له سامناکی نهو پروژه) نایتروکینن، دلهر اوکیانهو دل و دهروونیان بهتالهو هیچ حالی نین.

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبِ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرَّسُولَ أُولَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلُ مَا لَكُم مِّنْ زَوَالٍ (44)

خهلکی بیدار بکهروهه لهو پروژهی که سزاو نازار یهخهیان پی دهگری، نهوانه ی سته مکارن دهلین: پهروهر دگارا بو ماوهیهکی نزیک، بو ماوهیهکی کهم، مؤلهتمان بده (بمانگیرهوه بو دنیا، شهت بی) بهدهم بهنگهوازه کهتهوه بچین و شوینی پیغه مبهه ران بکهوین، (بهلام تازه کار له کار تراز اووهو گه رانهوه نهسته مه، بویه پینان دهوتریت) مهگه کاتی خوی سویندتان نهخوار د که دنیا بهردهوامهو ئیوه تیچوونتان نابیت!؟

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ (45)

نیوه کاتی خوئی بوونه نیشتهجئی له مال و حال و شوینهواری نهوانهدا که ستهمیان لهخویان کردو (ریگهی نیمان و خواناسییان نهگرت) بوٲان دهرکهوت که چیمان پیکردن و چیمان بهسهریان وه نموونهو باسی زورمان بو هیئاونهتهوه (دهرباره ی سهرنهجامیان).

وَقَدْ مَكَرُوا مَكَرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكَرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ (46)

بیگومان (خوانهناسان) پیلان و تهلهکه ی خویانیان گپرا، فیل و فری زوریان کرد، بهلام ههموو پیلان و فیلیان لای خوا ئاشکراو دیاره (بهسهر خویاندا دهیکشینیتهوه) ههرچهنده پیلان و فیلیان کیوهکانیش لهبن بینیت.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخَلَّفَ وَعَدِهِ رُسُلُهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ (47)

وا مهزانه، وا حیساب مهکه (ئه ی پیغهمبهر صلی الله علیه وسلم، ئه ی نیماندار) خوی گهوره بهلینی خوئی بو پیغهمبهران ناباته سهر (بهسهر خستنی خویان و شوینکهوتوانیان له دنیاذا، وه سهرفرازی ههمیشهبیان لهبههشتی بهریندا) چونکه بهراستی خوا بالادهستهو تولهسینهره (له ستهمکارو خوانهناسان).

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (48)

رؤژیک دیت که ئهم زهویه دهبیته زهویهکی تر، ئاسمانهکانیش (دهگورین به شیوهو شیوازیکی تر) وه ههموو (ئهو خهلهکه) ئامادهن لهبهردهم (دادگای) خوی تاک و تهنها و بهدهسهلات و خهشمگیر (له کافران).

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ (49)

تاوانباران و گوناهاکاران لهو رۆژهدا دهبینی که کوټ و زنجیر کراوته دهست و پی و گهر دنیان و بهیه کهوه بهستر اون.

سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهُهُمْ النَّارُ (50)

کراسهکانیان له قهترانه (که مادهیهکی رهشی بۆن ناخوشهوه بهخیرایشش دهسوتی) وه بلیسهی ئاگریش روخساریانی داپوشیوهوه (زور له سهغلهتیدان).

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (51)

(ئهم توله سهندنه له ستهمکاران) بۆ ئهوهیه که خوا پاداشتی ههر کهسێک به گویرهی دهستپیشکههریهکهی بداتهوه، بهراستی خوای گهوره بهخیرایی لپیرسینهوهکان ئههجام دهدات.

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ (52)

ئهم (قورئانه) راگهیاننده بهخهکی بهگشتی تا بههوییهوه یاداوهری وهرگرن و (پهیرهوی بکهن)، وه چاکیش بزنان و دلنیا بن، که ئهو زاتهی (قورئانی نارده) خوایهکی تاک و تهنهایه، (ههروهها بۆ ئهوهیه که) خاوهنی بیرو هوشهکان یاداوهری وهرگرن و تیفکرن (وه له ههولێ ئهوهدا بن خۆیشیان و خهکیش له سزای دۆزهخ رزگار بکهن).